

[Time:3.00 Hrs]	[Marks:100]
Please check whether you have got the right question paper.	
N.B:	<ol style="list-style-type: none"> 1. All question are compulsory. 2. Figures to the right indicate full marks. 3. Students answering in the regional language should refer in case of doubt to the main text of the paper in English.

Q.1	<p>Q.1 Attempt any two of the following:</p> <p>A) Explain the teachings and achievements of the Ramakrishna Mission. B) Describe the educational works of the Satyashodhak Samaj. C) Enumerate the impact of the Reform movement on Indian society.</p>	20
Q.2	<p>Q.2 Attempt any two of the following:</p> <p>A) Describe the British efforts to introduce Western education in India. B) Analyze the role of Freedom fighters in the development of Press in India. C) Highlight the introduction of Post and Telegraph services in India.</p>	20
Q.3	<p>Q.3 Attempt any two of the following:</p> <p>A) Make assessment of the permanent settlement system of land revenue. B) Write a detailed note on Drain Theory. C) Account for the decline of urban handicrafts under the British rule.</p>	20
Q.4	<p>Q.4 Attempt any two of the following:</p> <p>A) Examine the contribution of women to the Indian national movement. B) Assess the educational works of Dr. B.R. Ambedkar. C) Describe the tribal uprisings in Maharashtra with special reference to Ramoshi and Bhill.</p>	20
Q.5	<p>Q.5 Write short notes on any two of the following:</p> <p>A) Singh Sabha B) The Ryotwari System C) Participation of Women in the Indian National Movement D) Peasant Movement</p>	20

[वेळ: ३ तास]	[गुण:१००]
कृपया तुम्हाला योग्य प्रश्नपत्रिका मिळाली आहे का ते तपासा.	
सूचना:	<p>१. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.</p> <p>२. उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.</p> <p>३. प्रादेशिक भाषेत उत्तर देणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी शंका असल्यास पेपरच्या मुख्य मजकुराचा इंग्रजीमध्ये संदर्भ द्यावा.</p>

प्र.१	<p>खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.</p> <p>अ) रामकृष्ण मिशनची शिकवण आणि कार्य स्पष्ट करा.</p> <p>ब) सत्यशोधक समाजाच्या शैक्षणिक कार्याचे वर्णन करा.</p> <p>क) भारतीय समाजव्यवस्थेवर धर्मसुधारणा चळवळीच्या झालेल्या परिणामांचे मूल्यांकन करा.</p>	२०
प्र.२	<p>खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.</p> <p>अ) भारतामध्ये पाश्चिमात्य शिक्षणाची ओळख करून देण्यामध्ये ब्रिटिशांनी केलेल्या प्रयत्नांचे वर्णन करा.</p> <p>ब) वृत्तपत्र विकासामध्ये भारतीय स्वातंत्र्य सेनानींनी बजावलेल्या भूमिकेचे विश्लेषण करा.</p> <p>क) भारतामध्ये पोस्ट आणि तारखात्यांची सुविधा कशी सुरु झाली त्यावर प्रकाश टाका.</p>	२०
प्र.३	<p>खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.</p> <p>अ) जमीन महसुलाच्या कायमधारा पद्धतीचे मूल्यांकन करा.</p> <p>ब) आर्थिक निःस्सारणाच्या सिद्धांतावर सविस्तर टिपण लिहा.</p> <p>क) ब्रिटिश काळामध्ये भारतीय हस्तोद्योगाचा ज्हास कसा झाला? यावर सविस्तर माहिती लिहा.</p>	२०
प्र.४	<p>खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.</p> <p>अ) भारतीय स्वातंत्र्य चळवळीमधील महिलांच्या योगदानाचे परीक्षण करा.</p> <p>ब) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांनी केलेल्या शैक्षणिक कार्याचे मूल्यांकन करा.</p> <p>क) भिल्ल आणि रामोशी यांच्या विशेष संदर्भान्वये महाराष्ट्रातील आदिवासींच्या उठावाचे वर्णन करा.</p>	